

Milieubeleidsovereenkomst afgewerkte olie Evaluatierapport 2016-2017

////////////////////////////////////
Auteur: Katleen Dierick
Versie: 01.10.2018
Afdeling: Afval- en materialenbeheer
Team: Productketens
Contactpersoon: Katleen Dierick, 015 284 136, katleen.dierick@ovam.be
////////////////////////////////////

Situatieschets

criterium	Situatie	Inschatting	Toelichting
Looptijd MBO	28.10.2013 – 27.10.2018	☺	Nieuwe MBO in onderhandelingsfase.
- Brussel - Wallonië	- MBO afgelopen op 27.02.2017 - MBO tot 09.07.2019	☺	Verschillen in intergewestelijke timing. Andere verschillen hebben weinig impact op de werking in de praktijk.
Inzameling	Inzamelpercentage van 92% (2016) en 96% (2017)	☺	Inzameldoelstelling wordt gehaald. Nagenoeg alle afgewerkte olie die vrijkomt, wordt ingezameld.
Verwerking	Nuttige toepassing: 94% - Recyclage via regeneratie, herraffinage en hergebruik: 90% - Energetische valorisatie: 4%	☺	Verwerkingsdoelstellingen worden ruimschoots gehaald.
Financiën	- Balanstotaal: € 3.909.531 - Totale kosten: € 2.641.559	☺	Evenwichtige financiële situatie.
Samenwerking gemeenten	Er is een overeenkomst tussen Valorlub en de gemeenten voor de vergoeding van de kosten van de containerparken.	☺	De vergoeding van de kosten is gebaseerd op het Ministerieel besluit van 18 juli 2005.

1 Achtergrondinformatie

1.1 AFKORTINGEN

- MBO: milieubeleidsovereenkomst
- PCB: polychloorbifenyyl
- RVPR: rechtspersonen van publiek recht
- VLAREMA: Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen
- VVSG: Vereniging van steden en gemeenten
- VVV: verslag van vaststelling

1.2 EUROPESE REGELGEVING

De Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen stelt dat afgewerkte olie moet worden beheerd conform de afvalhiërarchie en dat voorkeur moet worden gegeven aan opties die over de hele lijn het beste milieuresultaat opleveren. Gescheiden inzameling van afgewerkte olie blijft van cruciaal belang voor het correcte beheer alsook ter voorkoming van schade aan het milieu als gevolg van niet correcte verwijdering.

Op 14 juni 2018 werd een wijziging van bovenvermelde richtlijn gepubliceerd. Deze wijziging moet tegen 5 juli 2020 worden omgezet in de Vlaamse regelgeving. Specifiek voor afgewerkte olie voorziet de wijziging dat bij de verwerking voorrang moet worden gegeven aan regeneratie of andere recyclinghandelingen met een milieuresultaat dat gelijk is aan of beter is dan dat van regeneratie. Er wordt eveneens bepaald dat de lidstaten aan de Europese Commissie moeten rapporteren over de inzameling en verwerking van afgewerkte olie. Uiterlijk 31 december 2022 moet de Commissie deze gerapporteerde gegevens onderzoeken. Dit om na te gaan of er maatregelen kunnen worden getroffen voor de verwerking van afgewerkte olie, onder meer in de vorm van meetbare doelstellingen voor de regeneratie van afgewerkte olie en andere maatregelen om de regeneratie van afgewerkte olie te bevorderen. Hiertoe moet de Commissie een verslag, indien nodig vergezeld van een wetgevingsvoorstel, indienen bij het Europees Parlement en de Raad.

1.3 HISTORIEK

De aanvaardingsplicht voor afgewerkte olie werd in het Vlaamse Gewest ingevoerd in 2004. Het beheersorganisme Valorlub is slechts in 2007 operationeel geworden. Dit omdat door langdurige onderhandelingen de eerste MBO voor afgewerkte olie pas in werking ging op 8 september 2008. De huidige MBO loopt ten einde op 28 oktober 2018. De onderhandelingen voor een nieuwe MBO zijn momenteel lopende (zie ook punt 1.4).

1.4 BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2016 EN 2017

Startnota en onderhandelingen nieuwe MBO

Gelet op de einddatum van de MBO (28 oktober 2018), stelde de OVAM in 2017 een evaluatie op. Deze evaluatie diende als basis voor de opmaak van de startnota waarin de krachtlijnen voor een nieuwe MBO zijn opgenomen. De startnota werd op 25 mei 2018 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Hierna werden de onderhandelingen voor de nieuwe MBO opgestart. Verwacht wordt dat

deze onderhandelingen begin 2019 worden afgerond, waarna de goedkeuringsprocedure wordt opgestart.

De MBO liep af op 28 oktober 2018. De nieuwe MBO is echter nog niet van kracht. In de overgangperiode moeten de producenten van olie conform het VLAREMA wel blijven voldoen aan de aanvaardingsplicht voor afgewerkte olie.

Maatregelen ter bevordering van de inzameling

In 2015 behaalde Valorlub een inzamelpercentage van 89%. Aangezien de inzameldoelstelling van 90% uit de MBO niet gehaald werd, heeft de OVAM, conform de bepalingen van de MBO, aan Valorlub gevraagd om tegen eind 2016 acties voor te leggen en vervolgens te implementeren om deze situatie bij te sturen.

Gezien het geringe potentieel van de huishoudelijke stroom concludeerde Valorlub dat het voornamelijk de professionele stroom was die verantwoordelijk was voor het niet behalen van de inzameldoelstellingen. Sinds begin 2015 kelderden de prijzen van de ruwe olie en ook die van de basisolie. Het gevolg hiervan is dat professionele gebruikers sinds 2015 moeten betalen voor de inzameling van afgewerkte olie, terwijl zij vroeger hiervoor vergoed werden. Uit de handhavingsacties van de OVAM (zie ook punt 3) bleek dat deze gewijzigde marktsituatie een invloed heeft op het gedrag van de professionele gebruikers.

Het is de opdracht van Valorlub om met de vergoedingen (premies) dit gedrag bij te sturen. Vanaf 1 januari 2016 werd de vergoeding voor professionele gebruikers bij ophalingen kleiner dan 1000 liter op jaarbasis reeds opgetrokken van € 40 naar € 75. Vanaf 1 januari 2017 werd deze vergoeding nogmaals opgetrokken, naar € 100. Tegelijkertijd werd ook de grens 'kleiner dan' 1000 liter gewijzigd naar 'kleiner of gelijk aan' 1000 liter. In 2018 werden deze laatste vergoedingen behouden. Op vraag van Traxio is begin 2018 wel een werkgroep samengesteld om een beslissing over de premievoorwaarden voor 2019 voor te bereiden.

Naast de sturing via de vergoedingen, besliste Valorlub ook om meer in te zetten op de sensibilisatie van de professionele gebruikers. Om de impact te vergroten werd voor 2018 dan ook communicatiebudget verschoven van de huishoudelijke naar de professionele stroom.

Studie hoeveelheid potentieel inzamelbare afgewerkte olie

Bij de berekening van het inzamelpercentage wordt rekening gehouden met de hoeveelheid potentieel inzamelbare afgewerkte olie. Vanaf 2011 werd deze vastgelegd op 71,7% van de totale op de markt gebrachte hoeveelheid. Dit percentage is gebaseerd op de studie van Consultic, daterend van 2010. Voor de periode ervoor (2007-2010) werd een percentage potentieel inzamelbaar van 69% gehanteerd (gebaseerd op de studie van ADEME).

Zoals afgesproken in de MBO liet Valorlub in 2017 een nieuwe studie 'potentieel inzamelbaar' uitvoeren. De Duitse consultant Oekopol voerde de studie uit en baseerde zich hiervoor op gegevens van 2015. De verliezen als gevolg van de in- en uitvoer van olie vevat in tweedehandsvoertuigen, de verliezen tijdens het gebruik van olie en de weer uitgevoerde nieuwe olie werden in kaart gebracht. Het resultaat van de studie is dat 64,2% van de op de markt gebrachte hoeveelheden olie in België potentieel inzamelbaar is. De studie houdt rekening met de conversiefactor 0,85 kg/liter (daar waar tot hiertoe door Valorlub steeds 0,89 kg/liter werd gebruikt als conversiefactor; de conversiefactor wordt gebruikt voor de omrekening van gewicht naar volume olie en omgekeerd).

Aangezien Oekopol zich baseerde op cijfers van het jaar 2015 ter bepaling van het percentage potentieel inzamelbare afgewerkte olie, wordt in dit evaluatierapport vanaf het jaar 2015 rekening gehouden met de nieuwe potentieel inzamelbare hoeveelheid en de nieuwe conversiefactor kilogram/liter. Dit zorgt voor een lichte stijging van het berekende inzamelpercentage voor 2015 (90% ipv 89% in het evaluatierapport 2014-2015).

1.5 INTERGEWESTELIJKE AFSTEMMING

Aangezien Valorlub actief is in de drie gewesten, is een goede intergewestelijke afstemming belangrijk voor de goede werking van Valorlub. Tot hiertoe verschilt de inhoud van de MBO's tussen de drie gewesten weinig. De termijnen van de MBO's verschillen wel.

In het Waalse Gewest is de huidige MBO nog geldig tot 9 juli 2019. In het Brusselse Gewest is na lang onderhandelen de eerste MBO voor afgewerkte olie van kracht geworden op 28 februari 2012 en geëindigd op 27 februari 2017. De onderhandelingen over een nieuwe Brusselse MBO zijn inmiddels afgerond. De goedkeuringsprocedure voor de nieuwe tekst is momenteel lopende. De OVAM werd door het Brusselse Gewest niet betrokken bij de onderhandelingen.

1.6 TOEKOMSTIGE VERANDERINGEN

Nieuwe MBO

Zoals hoger vermeld (punt 1.4) wordt er verwacht dat de onderhandelingen over de nieuwe Vlaamse MBO begin 2019 zullen kunnen worden afgerond, waarna de goedkeuringsprocedure zal worden opgestart. De nieuwe MBO zal worden afgesloten voor de duur van 8 jaar. In overeenstemming met de bepalingen uit de wijziging aan de kaderrichtlijn afvalstoffen (zie punt 1.2) wordt de verwerkingsdoelstelling aangescherpt. Minstens 90% van de ingezamelde afgewerkte olie zal moeten worden verwerkt door middel van regeneratie of andere recyclinghandelingen die gelijkwaardige of betere algehele milieuresultaten opleveren dan regeneratie.

2 De rapportage

2.1 PREVENTIE EN SENSIBILISERING

In 2016 en 2017 zette Valorlub haar inspanningen verder om zowel de particuliere als de bedrijfsmatige gebruiker te sensibiliseren over de correcte inzameling van afgewerkte olie. Hiertoe werd in beide jaren telkens 1.000.000 euro uitgetrokken voor sensibiliseringsacties. Dit is ongeveer de helft van het jaarlijkse budget.

Valorlub communiceert via diverse kanalen (radio, internetcampagne, outdoor advertising en vakbladen). In uitvoering van de MBO voerde Valorlub de laatste jaren ook specifiek communicatie rond biodegradeerbare kettingzaagolie en ontkistingsolie. Valorlub sensibiliseert eveneens scholieren in het Nederlandstalig technisch onderwijs, en dit via affiches en folders.

Vanuit de industriële sector (ontwikkelaars van smeermiddelen en constructeurs) worden eveneens inspanningen geleverd op het vlak van preventie. Het onderzoek en de regelmatige analyses van

smeermiddelen leiden in een aantal gevallen tot het aanpassen van het smeermiddel of de machine om de levensduur van beide te verlengen.

2.2 INZAMELING

Op de markt gebrachte olie

Valorlub publiceert in haar jaarrapport de cijfers van de op de markt gebrachte hoeveelheden nieuwe olie in België. Deze cijfers weerspiegelen de evolutie van de economische activiteit in België en zijn noodzakelijk bij het bepalen van de inzamelpercentages van afgewerkte olie. Er bestaat geen betrouwbare verdeelsleutel voor de bepaling van de op de markt gebrachte hoeveelheid olie per gewest.

Onderstaande tabel geeft de hoeveelheden nieuwe olie die in België op de markt werden gebracht weer. De op de markt gebrachte hoeveelheid blijft quasi stabiel in 2015 en 2016 en stijgt lichtjes (+ 3%) in 2017. In de tabel wordt eveneens de hoeveelheid op de markt gebrachte biodegradeerbare olie weergegeven. De reden voor de daling van de biodegradeerbare olie in de periode 2015-2017 is niet gekend.

	2015	2016	2017
Huishoudelijke olie¹ (ton)	5.100	5.371	5.045
Professionele olie die afgewerkte olie genereert² (ton)	63.415	63.613	66.257
Totaal (ton)	68.515	68.984	71.302
Biodegradeerbare olie (ton)	471	424	398

¹ Motorolie in primaire verpakkingen van kleiner of gelijk aan 25 kilogram

² Alle andere olie die afgewerkte olie genereert

Tabel 1: Overzicht van op de Belgische markt gebrachte hoeveelheden olie

Inzameling van afgewerkte olie

Tabel 2 geeft een overzicht van de inzameling van afgewerkte huishoudelijke en professionele olie in Vlaanderen en België. Na de lichte terugval in 2015 en 2016 merken we terug een toename van de hoeveelheid ingezamelde olie in 2017. De ingezamelde hoeveelheid olie is in 2017 met 4% gestegen ten opzichte van 2016.

	2015		2016		2017	
	Vlaanderen	België	Vlaanderen	België	Vlaanderen	België
Huishoudelijke olie	1.230	2.079	1.304	2.214	1.436	2.404
Professionele olie	27.833	40.287	26.847	39.260	28.388	40.938
Totaal afgewerkte olie	29.063	42.366	28.151	41.474	29.823	43.342

Tabel 2: Overzicht van de inzameling van huishoudelijke en professionele afgewerkte olie (in ton)

De cijfers in tabel 2 zijn het resultaat van de gerapporteerde cijfers van de door Valorlub gehomologeerde inzamelaars van afgewerkte olie. Dat gebeurt via een jaarlijkse aangifte. Deze aangiftes worden jaarlijks geauditeerd.

Inzameling van olie-watermengsels (emulsies)

De aanvaardingsplicht inzake afgewerkte olie is ook van toepassing op emulsies. Dit zijn olie/watermengsels. Tabel 3 geeft een overzicht van de inzameling van emulsies bij professionelen.

	2015		2016		2017	
	Vlaanderen	België	Vlaanderen	België	Vlaanderen	België
Totaal emulsies	13.218	19.775	14.716	22.443	15.273	22.156
Aandeel olie (5% van de emulsie)	661	989	736	1.122	764	1.108

Tabel 3: Overzicht van de inzameling van emulsies (in ton)

Er wordt algemeen aangenomen dat het aandeel olie in emulsies gemiddeld 5% bedraagt. Valorlub houdt rekening met dit percentage om het aandeel olie te bepalen. De cijfers in tabel 3 worden verkregen via de jaarlijkse aangiftes van de door Valorlub gehomologeerde inzamelaars.

Inzamelpercentage afgewerkte olie

De aanvaardingsplicht voor afgewerkte olie zoals beschreven in het VLAREMA moet ertoe leiden dat de potentieel beschikbare hoeveelheid afgewerkte olie wordt ingezameld. Zoals hoger al vermeld (punt 1.4) wordt vanaf 2015 gerekend met een percentage potentieel inzamelbare afgewerkte olie van 64,2% (studie Oekopol) en de conversiefactor 0,85 kg/liter.

In 2016 en 2017 werd er respectievelijk 68.984 ton en 71.302 ton olie op de markt gebracht door de leden van Valorlub. Het "potentieel inzamelbaar" is dus respectievelijk 44.288 ton en 45.776 ton. De Valorlub operatoren hebben in 2016 en 2017 respectievelijk 42.596 ton en 44.450 ton afgewerkte olie ingezameld, wat het inzamelpercentage brengt op 96% in 2016 en 97% in 2017.

In de MBO wordt een inzameldoelstelling van minimum 90% van de hoeveelheid potentieel inzamelbare afgewerkte olie vooropgesteld. Hierbij wordt het jaarlijkse inzamelpercentage gedefinieerd als de verhouding van het gewicht van de ingezamelde afgewerkte olie (van jaar j) tot het gemiddelde gewicht van de inzamelbare afgewerkte olie van de afgelopen drie jaren ((jaar j + jaar j-1 + jaar j-2)/3) en dit voor het Vlaamse Gewest. Uitgaande van de Vlaamse cijfers haalde Valorlub in 2016 een inzamelgraad van 92%. In 2017 steeg deze tot 96%. De inzameldoelstelling werd dus in beide jaren gehaald.

2.3

VERWERKING

Afgewerkte olie

Het VLAREMA legt op dat afgewerkte olie moet worden verwerkt met toepassing van de best beschikbare technieken en dat minstens 85% van de ingezamelde afgewerkte olie moet worden verwerkt door middel van regeneratie van afgewerkte olie, herraffinage of ander hergebruik. Het resterende deel wordt maximaal verbrand met terugwinning van energie.

De Europese codes voor nuttige toepassing worden aangeduid door R-codes, deze voor verwijdering zijn D-codes. De code voor regeneratie, herraffinage of ander hergebruik van olie is R9. De code voor hoofdgebruik als brandstof of een andere wijze van energieopwekking is R1. De recycling of terugwinning van andere anorganische stoffen is de code R5 (bv. in de productie van asfalt).

De verwerking van de Vlaamse afgewerkte olie gebeurt bij verscheidene verwerkers. In het jaarverslag van Valorlub zijn de diverse verwerkingsprocessen opgenomen. Indien de afgewerkte olie afkomstig is van een recuperant werd al een voorbehandeling uitgevoerd. Deze kan onder meer bestaan uit een filtratie en een ontwatering. De recuperanten die actief zijn in België scheiden in hun installaties de afgewerkte olie in drie fracties: water, olie en een vaste fractie (sediment). Het water wordt na behandeling in een waterzuiveringsinstallatie geloosd (D6). Het sediment wordt gestort (D1). De oliefractie wordt naar de verwerkingsinstallaties afgevoerd voor energetische valorisatie, regeneratie, herraffinage of ander hergebruik.

In de praktijk blijkt dat de kwaliteit van de opgehaalde afgewerkte olie bij garagisten en transportbedrijven goed is zodat recuperanten maar een minimale voorbehandeling moeten doen op dit type olie. Voor afgewerkte olie afkomstig van de industrie zal de voorbehandeling gebeuren afhankelijk van de kwaliteit.

De recuperant voert de oliefractie verder af naar een verwerker in binnen- of buitenland. Op basis van het verwerkingsproces van de verwerker kan de juiste verwerkingscode worden toegekend aan de afgevoerde oliefractie.

Tabel 4 en tabel 5 geven een overzicht van de fracties van de verschillende verwerkingsprocessen van afgewerkte olie voor 2016 en 2017. Daarbij wordt aangenomen dat afgewerkte olie gemiddeld 5% water en 1% sediment bevat.

Fractie	Vlaanderen (ton)	België (ton)	% vd totaal ingezamelde stroom afgewerkte olie in Vlaanderen	Nuttige toepassing			Verwijdering	
				R1	R9	R5	D1	D6
Water	1.410	2.078	5%					5%
Sediment	282	416	1%				1%	
Hoofdbestanddeel R9	19.285	27.761	68%		68%			
Hoofdbestanddeel R1	1.170	2.418	4%	4%				
Gasoil	3.289	4.841	12%		12%			
Asfalt	1.611	2.195	6%			6%		
Zware (stook)olie	1.157	1.847	4%		4%			
Nafta	0	0	0%		0%			
Totaal per verwerking				4%	84%	6%	1%	5%
Totaal	28.204	41.556	100%		94%		6%	

Tabel 4: Overzicht van de fracties als resultaat van de verschillende verwerkingsprocessen van afgewerkte olie in 2016

Fractie	Vlaanderen (ton)	België (ton)	% vd totaal ingezamelde stroom afgewerkte olie in Vl.	Nuttige toepassing			Verwijdering	
				R1	R9	R5	D1	D6
Water	1 491	2 166	5%					5%
Sediment	298	433	1%				1%	
Hoofdbestanddeel R9	20 367	28 791	68%		68%			
Hoofdbestanddeel R1	1 124	2 645	4%	4%				
Gasoil	3 495	4 985	12%		12%			
Asfalt	1 820	2 449	6%			6%		
Zware (stook)olie	1 228	1 848	4%		4%			
Nafta	0	0	0%		0%			
Totaal per verwerking				4%	84%	6%	1%	5%
Totaal	29 823	43 317	100%	94%			6%	

Tabel 5: Overzicht van de fracties als resultaat van de verschillende verwerkingsprocessen van afgewerkte olie in 2017

De hoeveelheden per fractie zijn verdeeld op basis van de gekende verwerkingsprocessen van de diverse verwerkers. Het grootste deel van de ingezamelde afgewerkte olie wordt verwerkt via herraffinage en regeneratie van de oliefractie (R9) waarbij de focus ligt op de productie van basisolie (68%). Tijdens deze processen worden een aantal nevenstromen geproduceerd zoals gasoil, asfalt en zware stookolie. Een zeer klein deel van de oliefractie (4%) wordt rechtstreeks afgevoerd voor energetische valorisatie.

Op basis van bovenstaande cijfers blijkt dat de ingezamelde afgewerkte olie in Vlaanderen voor 94% nuttig werd toegepast en dit zowel in 2016 als in 2017. De nuttige toepassing kan worden opgesplitst in:

- 90% recyclage via regeneratie, herraffinage en hergebruik (R5 en R9);
- 4% energetische valorisatie (R1).

Uit de cijfers blijkt dat de recyclagedoelstellingen ruimschoots worden behaald.

Emulsies

In samenspraak met het Vlaamse gewest en Valorlub worden de verwerkingsresultaten voor afgewerkte olie en emulsies gescheiden. De afgewerkte olie die in Vlaanderen wordt ingezameld is veelal van een goede kwaliteit en bevat weinig verontreinigingen. Emulsies zijn echter waterige vloeistoffen die gemiddeld 5% olie bevatten. Daarenboven kan een deel van deze emulsies afkomstig zijn van tankreiniging, olieafscidders of andere installaties waarvan de afgewerkte olie niet onder het toepassingsgebied van de MBO vallen. De enige mogelijke verwerking voor de waterfractie is de zuivering in een waterzuiveringsinstallatie en vervolgens lozing. Deze behandeling wordt beschouwd als een verwijderingshandeling (D6).

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de verwerking van de ingezamelde emulsies in 2016 en 2017. Bij emulsies wordt ervan uitgegaan dat deze gemiddeld 5% olie bevatten. Deze oliefractie wordt voor 100% nuttig toegepast waarbij de focus ligt op energetische valorisatie (afvoer naar de cementindustrie).

Emulsies	Vlaanderen (ton)	België (ton)	% vd totaal ingezamelde stroom emulsies in VI.	Nuttige toepassing		Verwijdering
				R1	R9	D6
Water	13.542	20.492	95%			95%
Hoofdbestanddeel R9	6	6	0%		0%	
Hoofdbestanddeel R1	707	1.072	5%	5%		
Totaal	14.255	21.570	100%	5%		95%

Tabel 6: Overzicht van de nuttige toepassing en verwijdering van emulsies in 2016

Emulsies	Vlaanderen (ton)	België (ton)	% vd totaal ingezamelde stroom emulsies in VI.	Nuttige toepassing		Verwijdering
				R1	R9	D6
Water	14.099	20.006	95%			95%
Hoofdbestanddeel R9	2	3	0%		0%	
Hoofdbestanddeel R1	740	1.050	5%	5%		
Totaal	14.841	21.059	100%	5%		95%

Tabel 7: Overzicht van de nuttige toepassing en verwijdering van emulsies in 2017

2.4

FINANCIËN

De jaarrekening van het boekjaar 2017 (zie onderstaande tabel) werd afgesloten met een balanstotaal van € 3.909.531. Uit de actiefzijde blijkt dat de middelen vooral worden aangehouden onder de vorm van liquide middelen en geldbeleggingen. Aan de passiefzijde daalt het eigen vermogen met het verlies van de boekjaren 2016 en 2017 tot € 2.445.437. Het balanstotaal en vooral het eigen vermogen vormen een voldoende financiële buffer om de werking van Valorlub te garanderen.

De resultatenrekening van het boekjaar 2017 sluit af met een verlies van € 631.987. Ook de vorige jaren was er een verlies. Dit is gepland met het oog op de afbouw van de financiële reserves. De milieubijdrage voor huishoudelijke olie bedraagt sinds 2011 € 0,20/l voor huishoudelijke olie en € 0,01/l voor professionele olie. De inkomsten worden dan ook enkel beïnvloed door de op de markt gebrachte hoeveelheid.

De kosten worden gegroepeerd in 4 categorieën. De operationele kosten bestaan uit de vergoeding voor de ontdoeners en de vergoeding voor de ophalers voor hun rapportering aan Valorlub. Ook de containerparken ontvangen een vergoeding ter compensatie van hun inzamelkosten. Daarnaast zijn er nog de werkingskosten van de vzw Valorlub en de uitgaven voor sensibilisatie. De kosten liggen in 2017 merkbaar hoger door hogere uitgaven voor de operationele kosten en de containerparken. Valorlub heeft haar vergoedingen voor de professionele ontdoeners en de containerparken opgetrokken. Dit als reactie op de lagere marktprijzen voor afgewerkte olie en de vertraagde inzameling (zie ook punt 1.4).

		2015	2016	2017
BALANS	Vaste activa	21.000	21.000	0
	Vorderingen	368.170	459.690	532.528
	Geldbeleggingen en liquide middelen	4.261.013	3.857.793	3.377.003
	Totaal activa	4.668.189	4.338.483	3.909.531
	Eigen vermogen	3.444.457	3.077.424	2.445.437
	Handelsschulden	1.223.729	1.261.059	1.464.094
	Totaal passiva	4.668.186	4.338.483	3.909.531
RESULTATENREKENING	Bedrijfsopbrengsten	1.990.480	1.928.596	2.098.389
	Operationele kosten	152.080	170.000	282.500
	Vergoeding containerparken	805.000	875.256	1.020.000
	Werkingskosten Valorlub	353.364	299.950	290.144
	Sensibilisatie	1.011.141	1.031.789	1.048.916
	Totaal kosten	2.321.585	2.376.995	2.641.559
	Terugname provisies	70.451	81.366	-88.817
	Winst/verlies	-260.654	-367.033	-631.987

Tabel 8: Overzicht van de financiële situatie van Valorlub voor de periode 2015-2017

In 2016 en 2017 realiseerde Valorlub samen ongeveer € 1 miljoen verlies. Dit is in lijn met het financieel plan. Valorlub wil het eigen vermogen geleidelijk afbouwen tot een buffer voor de werking van 1 jaar. Die situatie is in 2017 bereikt. De komende jaren moet naar een break-even toegewerkt worden. Daartoe worden de milieubijdrages voor professionele olie vanaf 2018 verdubbeld naar € 0,02/l. Dit zorgt voor een additionele ontvangst in de grootteorde van € 750.000. Dit laat toe om ook de komende jaren sterk in te zetten op sensibilisering en financiële ondersteuning van de inzameling. De OVAM heeft deze tariefverhoging dan ook goedgekeurd.

2.5 DE SAMENWERKING MET DE GEMEENTEN

Valorlub betaalt jaarlijks een forfaitaire vergoeding aan de betrokken containerparken voor de inzameling van de afgewerkte olie van huishoudelijke oorsprong. Deze bepalingen werden vastgelegd in de MBO afgewerkte olie en overgenomen in de modelovereenkomst tussen Valorlub en VVSG. De modelovereenkomst regelt eveneens noodzakelijke maatregelen om te beletten dat de ingezamelde afgewerkte olie verontreinigd wordt en om de kwaliteit te verhogen. Indien wordt vastgesteld dat de afgewerkte olie verontreinigd zou zijn met PCB's, wordt de meerkost van de verwerking van deze vloeistof in eerste instantie volledig gedragen door Valorlub.

In de nieuwe MBO zal dezelfde regeling worden overgenomen.

3 Handhaving

3.1 DOELSTELLINGEN

De OVAM voert in het kader van de aanvaardingsplichten voor afgedankte voertuigen, afgewerkte olie, afvalbanden en afgedankte batterijen en accu's, controles uit in de transportsector. In de periode 2016-2017 werd de opsporing van free riders (bedrijven die niet zijn aangesloten bij de beheersorganismen) verder gezet. Deze opwaartse controles hadden als voornaamste doel de invoerders aan te manen zich aan te sluiten bij de betreffende beheersorganismen.

In 2017 werden ook neerwaartse controles inzake de opslag en inzameling van afgewerkte olie uitgevoerd. Bij dit soort controles werd bij garages nagegaan wat er met de ingezamelde afgewerkte olie wordt gedaan. Deze controleactie werd in 2017 opgestart omdat er, gelet op de dalende inzamelcijfers, vermoedens waren dat er terug meer afvalolie verbrand wordt dan vroeger.

3.2 RESULTATEN

In 2016 en 2017 werden respectievelijk 15 en 27 opwaartse controles uitgevoerd voor olie, banden en accu's. Het ging hierbij voornamelijk over tips van de beheersorganismen (Recytyre, Valorlub en Bebat). In 2016 werden bij 47% van de gecontroleerde bedrijven overtredingen vastgesteld. In 2017 was 40% van de gecontroleerde bedrijven niet in orde. Deze bedrijven werden via raadgevingen gewezen op de wettelijke bepalingen en aangemaand om zich in regel te stellen. Als een raadgeving geen effect heeft kan er een verslag van vaststelling (VJV) opgemaakt worden. In de periode 2016-2017 werd er geen enkel VJV opgemaakt.

In 2017 werden in totaal 73 gerichte neerwaartse controles uitgevoerd bij garages. Hieruit bleek dat de gewijzigde marktsituatie (zie punt 1.4) een invloed heeft op het gedrag van bepaalde garages. Bij 15% van de gecontroleerde bedrijven werd een overtreding vastgesteld. Deze bedrijven werden via raadgevingen gewezen op de wettelijke bepalingen en aangemaand om zich in regel te stellen. Bij de vaststelling van olieverbranding is er een proces-verbaal opgesteld. Dit was in 2017 voor drie bedrijven het geval.

4 Conclusies

Valorlub blijft veel aandacht schenken aan uitgebreide communicatiecampagnes inzake de correcte inzameling van afgewerkte olie afkomstig van huishoudens en deze uit de professionele sector. De laatste jaren zet Valorlub ook in op specifieke campagnes over biodegradeerbare olie.

De ingezamelde hoeveelheid afgewerkte olie nam, na een lichte terugval in 2015 en 2016, in 2017 opnieuw toe. Uitgaande van de Vlaamse cijfers haalde Valorlub in 2016 een inzamelgraad van 92%. In 2017 steeg deze tot 96%. Dit wijst erop dat de corrigerende maatregelen die Valorlub heeft genomen (o.a. hogere vergoedingen en communicatiebudget) hun vruchten afwerpen.

De ingezamelde olie werd voor 90% gerecycleerd via regeneratie, herraffinage en hergebruik en voor 4% energetisch gevaloriseerd. De recyclagedoelstellingen voor afgewerkte olie worden opnieuw ruimschoots behaald.